

Kúria végzése

Az ügy száma: Bfv.II.1807/2015/5.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Dr. Katona Sándor a tanács elnöke, Dr. Feleky István előadó bíró, Dr. Kiss Sándor bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2016. április 13.

Az ügy tárgya: csalás büntette és más bűncselekmények

Terhelt(ek): I. rendű és társa

Első fok: Tatabányai Járásbíróság 1.B.5601/2012/28. ítélet

Másodfok: Tatabányai Törvényszék 2.Bf.256/2013/5. ítélet

Harmadfok: Győri Ítéltábla Bhar.7/2014/13. végzés

Az indítvány előterjesztője: II. rendű terhelt

Az indítvány iránya: hatályon kívül helyezésre

Rendelkező rész

A Kúria a csalás büntette és más bűncselekmények miatt I. rendű és társa ellen folyamatban volt büntetőügyben a II. rendű terhelt által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Tatabányai Járásbíróság 1.B.560/2012/28. számú ítéletét, a Tatabányai Törvényszék, mint másodfokú bíróság 2.Bf.256/2013/5. számú ítéletét és a Győri Ítéltábla, mint harmadfokú bíróság Bhar.7/2014/13. számú végzését II. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

- [1] I. A Tatabányai Járásbíróság a 2013. április 17. napján tartott tárgyaláson meghozott és kihirdetett 1.B.560/2012/28. számú ítéletével II. rendű terheltet bűnösnek mondta ki 1 rendbeli folytatólagosan elkövetett csalás büntetében [1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: korábbi Btk.) 318. § (1) bekezdés, (4)

bekezdés a) pont], 2 rendbeli közokirat-hamisítás büntetében [korábbi Btk. 274. § (1) bekezdés c) pont] és 1 rendbeli folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségében (korábbi Btk. 276. §).

- [2] Ezért őt - halmazati büntetésül - 1 év 8 hónap börtönbüntetésre és 2 év közügyektől eltiltásra ítélte. Rendelkezett továbbá egy korábbi ítélettel kiszabott szabadságvesztés végrehajtásának elrendeléséről, a lefoglalt bűnjelekről és a bűnügyi költségről.
- [3] A védelmi fellebbezés alapján másodfokon eljáró Tatai Törvényszék a 2013. december 5. napján tartott nyilvános ülésen meghozott és kihirdetett 2.Bf.256/2013/5. számú ítéletével a II. rendű terhelt tekintetében az elsőfokú ítéletet megváltoztatta: cselekményeit 1 rendbeli folytatólagosan elkövetett csalás büntetéként [2012. évi C. törvény (a továbbiakban: hatályos Btk.) 373. § (1) bekezdés, (3) bekezdés a) pont], 3 rendbeli - 2 esetben folytatólagosan elkövetett - közokirat-hamisítás büntetéként [hatályos Btk. 342. § (1) bekezdés b) pont] és 2 rendbeli - 1 esetben folytatólagosan elkövetett - hamis magánokirat felhasználása vétségének [korábbi Btk. 274. § (1) bekezdés c) pont] minősítette; az elsőfokú bíróság által kiszabott fő- és mellékbüntetésre ítélte; 200.000 forint vagyonelkobzást rendelt el; a szabadságvesztés- büntetésből annak kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható legkorábban feltételes szabadságra; egyebekben - a születési idejének pontosításával és további lefoglalt bűnjelekről rendelkezés mellett - az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.
- [4] A védelmi fellebbezés alapján harmadfokon eljáró Győri Ítéltábla a 2014. december 11. napján tartott nyilvános ülésen meghozott és kihirdetett Bf.7/2014/13. számú végzésével a II. rendű terhelt tekintetében helybenhagyta a másodfokú ítéletet.
- [5] II. A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a II. rendű terhelt nyújtott be felülvizsgálati indítványt: az elsőfokú, másodfokú és harmadfokú tárgyalás távollétében megtartása miatt, mindhárom határozat hatályon kívül helyezése, és új elsőfokú eljárásra utasítás érdekében.
- [6] A II. rendű terhelt szerint önhibáján kívül nem vehette át a tárgyalásokra szóló hivatalos iratot (idézést), így a tárgyalások távollétében történt megtartása törvénysértő, azokon nem tudott megjelenni, nem tudott védekezni.
- [7] A Legfőbb Ügyészség a BF.1922/2015/1. számú átiratában a II. rendű terhelt indítványát nem találta alaposnak. Kimutatta, hogy a II. rendű terhelt jelen volt az elsőfokú ítélet kihirdetésekor, amikor arra nyilatkozott is. A másodfokú nyilvános ülést a szabályszerűen megidézett II. rendű terhelt távollétében törvényesen tartotta meg a törvényszék. A harmadfokú nyilvános ülést is a szabályszerűen megidézett II. rendű terhelt távollétében tartotta meg az ítéltábla, és a II. rendű terhelt előzetesen be is jelentette, hogy azon nem kíván részt venni, nyilatkozatát postázta, s ezzel megfelelésben küldte meg a külföldön tartózkodását közlő

beadványát, ami ekként nem minősül igazolási kérelemnek.

- [8] A II. rendű terhelt és védője nem tett észrevételt a Legfőbb Ügyészség nyilatkozatára.
- [9] III. A felülvizsgálati indítvány nem alapos.
- [10] A bíróság jogerős ügydöntő határozatával szemben a Be. 416. §-a (1) bekezdésének c) pontja, illetőleg a Be. 373. §-a (1) bekezdésének II.d) pontja alapján felülvizsgálatnak van helye, ha a tárgyalást olyan személy távollétében tartották meg, akinek a részvétele a törvény értelmében kötelező.
- [11] A rendelkezésre álló iratok alapján a Kúria a következőket állapította meg.
- [12] 1. A II. rendű terhelt mindvégig jelen volt az elsőfokú bíróság 2013. február 6-án (1.B.560/2012/18. számú jegyzőkönyv) és 2013. április 17-én (1.B.560/2012/28. számú jegyzőkönyv) tartott tárgyalásán. A II. rendű terhelt ellenkező állítása alaptalan.
- [13] 2. A II. rendű terhelt a másodfokú nyilvános ülésre szóló idézését 2013. augusztus 28-án átvette, az tehát szabályszerűen [Be. 70. § (4) bekezdés 1. mondat] kézbesített. Ennek ellenére nem jelent meg a 2013. december 5-én tartott nyilvános ülésen (2.Bf.256/2013/5. számú jegyzőkönyv).
- [14] A Be. egyértelmű rendelkezése alapján nem kétséges, hogy a másodfokú bíróság eljárásában a nyilvános ülésre - miként a tárgyalásra [Be. 364. § (1) bekezdés 1. mondat 1. fordulat] - a terheltet „idézni kell” [Be. 361. § (3) bekezdés 1. fordulat]. Ha pedig a terhelt fogva van, a másodfokú bíróság a nyilvános ülésre - miként a tárgyalásra [Be. 364. § (1) bekezdés 1. mondat 2. fordulat] - az előállítása iránt „intézkedik” [Be. 361. § (3) bekezdés 2. fordulat]. A szabadlábon lévő terhelt idézése, illetőleg a fogva lévő terhelt előállítása a másodfokú nyilvános ülésre tehát kötelező.
- [15] Az idézés rendeltetése az, hogy biztosítsa a terhelt részvételét a másodfokú bíróság nyilvános ülésén (tárgyaláson), ahol az őt megillető jogokat gyakorolhatja. A bírósági eljárás általános szabálya (Be. XI. Fejezet) szerint, ha a büntetőeljárási törvény másképp nem rendelkezik, a tárgyalás a terhelt nélkül nem tartható meg [Be. 240. § (3) bekezdés 2. fordulat]. A nyilvános ülésre az e törvényben megállapított eltérésekkel a tárgyalásra vonatkozó rendelkezések az irányadók [Be. 234. § (3) bekezdés].
- [16] A másodfokú eljárásban a tárgyalásra és a nyilvános ülésre nem azonos szabályok érvényesülnek. A vádlott távollétében a tárgyalás megtartható, ha a vádlott előzetesen bejelentette, hogy azon nem kíván részt venni, illetőleg a vádlott terhére nem jelentettek be fellebbezést [Be. 365. § (1) bekezdés]. Ettől eltér a nyilvános ülésre vonatkozó speciális szabály: a nyilvános ülést a szabályszerűen megidézett vádlott távollétében is meg lehet tartani, s ha a nyilvános ülés eredményeként megállapítható, hogy a meghallgatása nem szükséges, a fellebbezés elbírálható [Be. 362. § (3) bekezdés].
- [17] A másodfokú bíróság tehát a nyilvános ülést törvényesen tartotta

meg a szabályszerűen megidézett II. rendű terhelt távollétében.

- [18] 3. A II. rendű terhelt a harmadfokú nyilvános ülésre szóló idézése kétszer is „nem kereste” postai jelzéssel érkezett vissza a harmadfokú bírósághoz. Az idézés ezáltal szabályszerűen [Be. 70. § (7) bekezdés] kézbesítettnek tekintendő. A Rendőrkapitányság 2014. november 4-i jelentése szerint a II. rendű terheltet telefonon tájékoztatta az idézéséről, amit tudomásul vett (Bhar.7/2014/9. számú irat). A harmadfokú bíróság tisztviselőjének 2014. november 17-i feljegyzése szerint a II. rendű terheltet telefonon tájékoztatta az idézéséről, aki „közölte, hogy a nyilvános ülésen nem kíván megjelenni” (Bhar.7/2014/11. számú irat); a II. rendű terhelt a 2014. december 4-én kelt beadványában az áll, hogy idehaza van, de külföldön lesz (Bhar.7/2014/12. számú irat) – ekként nem tekinthető egyértelműnek az, hogy a II. rendű terhelt nem kívánt a nyilvános ülésen megjelenni. A II. rendű terhelt nem jelent meg a 2013. december 5-én tartott nyilvános ülésen (Bhar.7/2014/13. számú jegyzőkönyv).
- [19] A terheltet a harmadfokú nyilvános ülésre idézni kell [Be. 393. § (3) bekezdés 1. mondat]. Ez megtörtént. A nyilvános ülés a terhelt távollétében megtartható, ha előzetesen bejelentette, hogy azon nem kíván részt venni, illetőleg a terhére nem jelentettek be fellebbezést [Be. 394. § (2) bekezdés 1-2. fordulat].
- [20] Miután a terhelt terhére nem volt fellebbezés, az ítélet tábla törvényesen tartotta meg a nyilvános ülést a II. rendű terhelt távollétében. Egyébként pedig a távollét oka közömbös, a nyilvános ülés elmulasztása miatt nincs helye igazolásnak [Be. 394. § (3) bekezdés]. A II. rendű terhelt ellenkező állítása alaptalan.

Az indítvány elvi tartalma

- [21] Az elsőfokú tárgyalás, a másodfokú és harmadfokú nyilvános ülés távollétében megtartása törvénysértő.

A döntés elvi tartalma

- [22] A II. rendű terhelt állításaival ellentétesen az elsőfokú tárgyaláson jelen volt, a másodfokú és harmadfokú nyilvános ülés távollétében megtartása pedig a szabályszerűen megidézett terhelt esetében törvényes volt.

Záró rész

- [23] A kifejtettek folytán a Kúria – a Be. 424. §-a (1) bekezdésének 1. fordulata alapján tanácsülésen, a Be. 420. § (1) bekezdése 1. mondatának 1. fordulata szerinti összetételben eljárva – a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, és a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot a II. rendű terhelt tekintetében – a Be. 426. §-a alapján – hatályában fenntartotta.
- [24] A Kúria észlelte, hogy a másodfokú ítélet rendelkező részében és

indokolásában (4. oldal 4. bekezdés) téves, hogy az elsőfokú bíróság „főbüntetést” is kiszabott volna, ugyanis a korábbi Btk. az elkövetés idején – és 2010. május 1-től – már csak büntetést és mellékbüntetést ismert. Ennek azonban nem volt kihatása a felülvizsgálatra.

- [25] A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, felülvizsgálatát pedig a Be. 416. § (4) bekezdésének b) pontja kizárja. Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 418. §-ának (3) bekezdésén alapul azzal, hogy a bíróság – a Be. 421. §-ának (3) bekezdése szerinti feltételek fennállása esetén – az elutasító határozat hozatalát is mellőzheti.

Budapest, 2016. április 13.

Dr. Katona Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr. Feleky István s.k.
előadó bíró, Dr. Kiss Sándor s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

tisztviselő